

gelse netop til den ærede Rigsdagsmand, fordi han havde udtalt sig saaledes, som af mig anført; — men maaffee jeg tager feil, og i saa Fald vil jeg, hvis den ærede Rigsdagsmand er enig med mig i, at der ikke er nogen dybtfølt Trang hos Folket i den her nævnte Retning, ikke føre denne Discussion videre. Der er altsaa ikke en saadan Trang tilstede, som jeg mener at der nødvendigviis maatte være tilstede, for at Initiativet med nogen Virkning og paa den rette Maade skulde kunne benyttes i en Sag som denne og under den Forudsætning, som jeg først udtalte; det tør jeg ansee som givet. Den ærede Forslagsstiller har ei heller villet indlade sig paa at documentere en saadan Trangs Tilstedeværelse, men blot i sit indledende Foredrag antydet Noget, som kunde lede dertil, men som rigtignok ikke er noget Beviis, idet han nemlig udtalte, at det paa Landet — maaffee ogsaa i Byerne — skulde være Stik at antecipere' Egtteskabet, hvorimod der dog, om jeg ikke feiler, skete en temmelig stærk Indsigelse fra forskjellige Repræsentanter paa Landet. Selv imidlertid om noget Saadant skulde forekomme, tvivler jeg paa, at det vil kunne udtydes som nogen Trang til Fritagelse for kirkeligt Egtteskab, hvad det saa iøvrigt end kunde bevise, saa meget mindre som jo netop Egtteskabet ligesuldt finder Sted for de paagjældende Personer. Den hele Stik eller Ustik, hvad vi ville kalde det, hvis den overhovedet eksisterer i noget stort Omfang, troer jeg vil kunne finde sin naturligere Forklaring i den tidligere Tingenes Tilstand, da Trolovelsen nemlig bestod, og Lovgivningen selv admittere de Børn som ægte, der bleve fødte af trolovede Forældre, naar En af disse døde før Vielsen. Dette blev imidlertid ophævet ved Trdn. af 4de Jan. 1799, og det antydede Forhold er upaatvivelig endnu en Følge af den tidligere Tilstand. — Jeg antager saaledes, at man maa kunne gaae ud fra, at der i Virkeligheden ikke ved nogenjomhelst Kjendsgjerning har lagt sig Noget for Dagen, der kan kaldes en Trang til en saadan Omforming af Forholdet, som fremsættes i Lovforslaget. Jeg skal imidlertid villigen indrømme, at der igjennem Initiativet kunne fremkomme Forslag fra Medlemmerne om disse Forhold, der just ikke behøvede at støtte sig paa en

saad Bred Grundvold; men det vilde da være en nødvendig Forudsætning, at et saadant Forslag kunde vinde Tilstemning fra Ministeriets Side. Dette andet Punkt antager jeg lettere og uden nogen Modsigelse at kunne slippe over; thi det forekommer mig klart, skjøndt der unbslap mig enkelte Ord af den ærede Cultusministers Foredrag igaar, at man i høi Grad vilde have misforstaaet ham, dersom man i hans Udtalelse troede at kunne finde Noget, der lignede Tilslutning til det foreliggende Forslag. Det forekommer mig, at hans Udtalelser bestemt gif ud paa at vise, at det vilde være en stor Illusion, hvis man ventede sig det allerringeste Bidrag fra hans Side til af dette Lovforslag at kunne udarbejde et Forslag, der overhovedet kunde være brugeligt. Dette finder jeg ganske i sin Orden fra den ærede Cultusministers Side; selv affeet fra den aldeles afgjørende Omstændighed, at den ærede Minister saa kort Tid har været i sin Stilling, tør jeg dog sige, at Svaret uidentvild vilde være blevet det samme, om det havde været en af hans Forgjængere, der havde siddet paa hans Plads, — idetmindste om en af dem kan jeg med Bestemthed sige, at han vilde have givet det samme Svar. — Der er dernæst et Punkt, jeg ogsaa skal berøre, naaget det hører til de mere vanskelige at behandle her, hvad der jo ogsaa har viist sig under denne Discussion, nemlig, at det med Hensyn til Forslag af denne Natur maa efter min Overbeviisning ansees for meget væsentligt, at der høres en kirkelig Stemme. Jeg veed vel, at den ærede Rigsdagsmand for Holbøks Amts 2den Valgkreds (Tscherning) siger, at han ikke kan taale at høre dette Ord, men nu er det engang sagt, og jeg haaber, han vil kunne taale det, saameget mere som det ikke er første Gang, at der imellem os har fundet den Slags Discussion Sted. Den har meget ofte fundet Sted tidligere, da jeg i denne Sal sad paa den anden Side af det ærede Medlem. Men trods denne Meningsforskjel imellem os, saa er det dog ikke blevet ved Discussionen alene, men der er, hvad jeg ikke kan undlade med en vis Tilfredsstillelse at tilbagekalde i Erindringen, fremgaaet Love af disse Forhandlinger, der netop have havt den Grundvold, som efter min Mening er nødvendig, og naaget der fra Begyndelsen er seet med stor Uro